વી. એન્ડ સી. પટેલ ઇંગ્લીશ સ્કુલ

વાર્ષિક પરીક્ષા – ૨૦૧૮

વિષય : ગુજરાતી | તા. : ૮-૩-૨૦૧૮
શ્રેણી : ૬ | સમય : ૩ કલાક
કુલ ગુણ : ૮૦

સૂચના :
– જમણી બાજુના આંકડા ગુણ દર્શાવે છે. – બધા જ પ્રશ્નોના ઉત્તર ફરજીયાત છે. – જવાબ સ્પષ્ટ અને સુવાચ્ય અક્ષરે લખો.

પ્ર-૧ નીચે આપેલ ગદ્યખંડને આધારે પ્રશ્નોના ઉત્તરો લખો. ૫

એક વખત રાજા સિદ્ધરાજે પંડિતોને પુછ્યું કે કયો ધર્મ સૌથી સારો ? ત્યારે સૌ પંડિતો પોતપોતાનો ધર્મ સારો એમ કહેવા લાગ્યા. પણ એમાંથી સૌથી વિવેકી અને વિદ્વાન આચાર્ય હેમચન્દ્ર હતા. એમણે કહ્યું. "મહારાજ જેને પાળવછા છે, તેને માટે બધા જ ધર્મ સારા છે ને જેને ઢોંગ કરવો છે એને તો કોઈ જ ધર્મ સારો નથી". ત્યારે ધર્મ એ પાળવાની વસ્તુ છે.

પ્રશ્નો :

૧. રાજા સિદ્ધરાજે પંડિતોને શું પુછ્યું ?
૨. ધર્મ વિશે પંડિતોએ શું કહ્યું ?
૩. આચાર્ય હેમચન્દ્ર કોણ હતા ?
૪. આચાર્યે હેમચન્દ્ર ધર્મ વિશે શું માને છે ?
૫. વિરોધી શબ્દ આપો : (૧) ધર્મ (૨) સારું

પ્ર-૨ નીચે આપેલ વિષયમાંથી કોઈપણ એક વિષય પર નિબંધ લખો. ૭

૧. હોળી ૨. માતૃપ્રેમ

પ્ર-૩ અ. નીચે આપેલ મુદ્દાને આધારે વાર્તા લખો. ૬

એક નદી – નદી ઉપર સાંકડો પુલ – બે બકરીઓનું સામ સામું આવવું – બંને સમજદાર – એક બકરીનું બેસવું અને બીજી બકરીનું તેના પરથી પસાર થઇ જવું – એજ પુલ પરથી બે કૂતરાઓનું સામસામું આવું – બંને ઝઘડાળું – નદીમાં પડવું – બોધ.

બ. તમારી શાળામાં ઉજવાયેલ રમતોત્સવનું વર્ણન કરતો પત્ર તમારા મિત્રને લખો. ૫

પ્ર-૪ અ. નીચે આપેલ પદ્યખંડને વાંચી નીચે આપેલ પ્રશ્નો વિકલ્પમાંથી શોધીને લખો. ૪

મને એ સમજાતું નથી કે આવું શાને થાય છે :
ફૂલડાં ડૂબી જતાં ને પથ્થરો તરી જાય છે !
ટળવળે તરસ્યાં તારાને વાદળી વેરણ બને,
તે જ રણમાં ધૂમ મુશળધાર વરસી જાય છે !
ઘરહીણાં ઘૂમે હજારો ઠોકરાતાં ઠેર ઠેર,
ન ગગનચૂંબી મહેલો જનસૂના રહી જાય છે !
દેવડીએ ખંડ પામે ચોર મૂઠી જારના,
ને લાખ ખાંડી લૂંટનારા મહેફિલ મંડાય છે. !
કામધેનુને જડે ના એક સૂકું તણખલું
છે ગરીબોના કૂબામાં તેલ ટીપુંય દોહલું:
ને શ્રીમંતોની કબર પર ઘીના દીવા થાય છે ! — **કરસનદાસ માણેક**

પ્રશ્નો :

૧. પથ્થરો તરી જાય છે ત્યારે કોણ ડૂબી જાય છે ?

(અ) વૃક્ષો (બ) જંગલો (ક) ડાળીઓ (ડ) ફૂલો

૨. તરસ્યાં ટળવળે ત્યારે કોણ વેરણ બને છે ?

(અ) આભ (બ) વાદળી (ક) વિજળી (ડ) વરસાદ

૩. લીલાંછમ ખેતરો કોણ ચરી જાય છે ?

(અ) ગાય (બ) ઘોડા (ક) આખલા (ડ) નીલગાય

૪. શ્રીમંતોની કબરો પર શેના દીવા થાય છે ?

(અ) ઘીના (બ) કપૂરના (ક) તેલના (ડ) દિવેલના

પ્ર-૫ અ. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (કોઇ પણ છ) ૬

૧. ફિલ્મ જોવા માટે મેનેજરે શી વ્યવસ્થા કરી ?
૨. નિરંજન અને તેના મિત્રને શેનો અફસોસ હતો ?
૩. શિક્ષક સોમનાથ વિદ્યાર્થીઓને એના જન્મદિને શું આપતા ?
૪. ઝવેરચંદ મેઘાણીએ બાપુ માટે કયું ગીત ગાયેલું છે ?
૫. હાર્દિકના મતે સાહેબ બધાંને મેહૂલની નોટ શા માટે બતાવે છે ?
૬. ગિરનાર કોની જેમ બેઠો છે ?
૭. સિંહણ બાળકથી કેટલી દૂર હતી ?

બ. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (કોઇ પણ પાંચ) ૧૦

૧. વેદ સાહેબ વિશે પાંચ વાક્યો લખો.
૨. ગાંધીજીએ અક્ષરો વિશે શું કહ્યું છે ?
૩. દાંડી શા માટે પ્રખ્યાત હતી ?
૪. માલધારી સ્ત્રીઓ શું કામ કરતી હતી ?
૫. ધવલે કલમને બદલે બોલપેનથી લખવાના કયા ફાયદા બતાવ્યા ?
૬. શિકાર કરવા માટે ગયેલી સિંહણ શિકાર કર્યા વગર શા માટે પાછી ફરી ?

પ્ર-૬ અ. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (કોઇ પણ પાંચ) ૫

૧. ખેતરમાં શું ઝૂલી રહ્યું છે.
૨. સીતા સ્વયંવરમાં મુકેલ ધનુષ્ય કોનું હતું ?
૩. નર્મદા નદીનું બીજુ નામ શું છે ?
૪. સારસની જોડી ક્યાં સહેલ કરે છે. ?
૫. મિત્ર કેવો હોવો જોઇએ ?
૬. આપણે બીજા સાથે કેવી રીતે વર્તવું જોઇએ ?

બ. નીચે આપેલ પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર લખો. (કોઇ પણ ત્રણ) ૬

૧. 'આલા લીલા વાંસળિયા' કાવ્યને આધારે વાંસળીનું વર્ણન કરો.
૨. રાવણનુે પોતાનાં કયાં કયાં પરાક્રમોનું અભિમાન હતું ?
૩. જીવનમાં મૈત્રીભાવનું શું મહત્વ છે ?
૪. "ગુજરાત મોરી મોરી રે' કાવ્યમાં કઇ કઇ નદીઓ અને પર્વતોનો ઉલ્લેખ થયો છે ?

પ્ર-૭ અ. નીચે આપેલ પંક્તિનો ભાવાર્થ સમજાવો. ૨

પોપટ કોયલ બોલે થોડું પણ લાગે ભલું;
વૃથા ગુમાવે તોલ બહુ બોલીને દેડકાં"

બ. નીચે આપેલ કાવ્ય પંક્તિ પૂર્ણ કરો. ૩

સાબરના મર્દાની .... ભરદેતી હૈયા. ગુજરાત.....

પ્ર-૮ અ. યોગ્ય શબ્દ મૂકી ખાલી જગ્યા પૂરો. ૩

૧. આંખની અમીમીટ ઊમટે ...., ચોરવાડ વાડીએ છાતી શી ઉભરે.
૨. ગીર પ્રદેશમાં માલધારી કોમના .... જેટલા નેસડા આવેલા છે.
૩. સોમનાથનું .... મનુષ્યના પુરાતન નિવાસનું કેન્દ્ર છે.

બ. યોગ્ય જોડકા જોડો. ૩

અ	બ
૧. માતૃહૃદય	– ઉમાશંકર જોશી
૨. સારા અક્ષર	– કનૈયાલાલ રામાનુજ
૩. ગુજરાત મોરી મોરી રે	– રઘુવીર ચૌધરી
	– પિંકીબહેન પંડ્યા

ક. નીચે આપેલ શબ્દ સમૂહ માટે એક શબ્દ આપો. ૨

૧. પ્રાચીનકાળથી ચાલ્યું આવતું.
૨. બોલપેનમાં મૂકવાની શાહીવાળી પાતળી નળી.

ડ. નીચે આપેલ વાકયો કોણ બોલે છે તે લખો. ૨

૧. "આ કલમ વળી શું છે ?"
૨. છોડી દે... છોડી દે... બેટા... છોડી દે..."

પ્ર-૯ અ. નીચે આપેલ શબ્દોના અર્થ આપો. ૨

લેસન, કણક, આભ, કપરી

બ. નીચે આપેલ શબ્દોના વિરોધી અર્થ લખો. ૨

મોઘું, સુખ, પ્રેમ, પાપ

ક. નીચે આપેલ રૂઢિપ્રયોગોના અર્થ આપો. ૩

૧. ઓડનું ચોડ થવું.
૨. દિલનો ટુકડો હોવું.
૩. જાત ઘસવી.

પ્ર-૧૦ અ. નીચે આપેલ વાક્યોમાંથી નામપદ અને ક્રિયાપદ શોવો. ૨

૧. મયૂર પેન્સિલથી લખે છે.
૨. ઢોર ને બરાબર ચારજો.

બ. નીચે આપેલ વાકયોમાંથી ક્રિયાવિશેષણ શોધો. ૨

૧. બાળક ધીમું ધીમું ચાલતું હતું.
૨. બાળક તેને વહાલપૂર્વક ગોદમાં તેડી લીધું.